

Gerechtigheid en Vrede

Werkcahier

Werkgroep FDNSC – MSC 2006 - 35

NIEUW LID VAN ONZE WERKGROEP

Welkom aan Kees Vergouwen msc

Het was al langere tijd een wens dat er, voor een zeker evenwicht in onze werkgroep, naast 3 zusters ook 3 msc'ers zitting zouden hebben.

In dit verband mogen we nu tot onze vreugde broeder Kees Vergouwen welkom heten als nieuw lid.

Achter de schermen deed Kees al veel voor ons door de opmaak van onze brochures zo prachtig te verzorgen. Maar als ervaren missionaris heeft hij ook inhoudelijk veel verstand van zaken en kan hij dus veel bijdragen aan ons werk.

Daarom heten we hem van harte welkom in onze werkgroep en wensen hem veel succes en voldoening in deze nieuwe taak.

Jac. Alkemade msc

Leden van de werkgroep Gerechtigheid en Vrede:

Jacques Alkemade msc (voorzitter)
Esther Baselmans fdnsc
Gertrude Hooijmaijers fdnsc
Piet van Mensvoort msc
Mariëtta Noordermeer fdnsc
Kees Vergouwen msc

Correspondentie adres:
Piet van Mensvoort
Bredaseweg 204
5038NK Tilburg
e-mail:missieprocuur@ misacor.nl

Christenen tegen armoede

De wereldwijde armoede is al jaren een onderwerp dat de christelijke kerken bezighoudt.

In augustus 2004 aanvaardde de 24ste Assemblee van de Wereldbond van Hervormde en Gereformeerde Kerken in Accra een verklaring over de oorzaken van de armoede in de wereld. Deze verklaring wordt 'Accra's Appèl' genoemd.

In november 2005 aanvaardde de Protestantse Kerk in Nederland tijdens haar Generale Synode een gespreksnotitie over oorzaken van de armoede in de wereld en wat christenen er aan zouden kunnen doen of proberen te doen.

In februari 2006 tijdens de 9de Assemblee van de Wereldraad van Kerken, gehouden in Porto Alegre in Brazilië, stond de bespreking van het Agape rapport op het program.

Het Agape rapport werd aan de vergadering aangeboden ter bespreking van de oorzaken van de armoede in de wereld en wat er aan gedaan zou kunnen worden.

Omdat in deze rapporten een onderwerp behandeld wordt dat ook voor ons van belang is (GERECHTIGHEID, VREDE EN HEELHEID VAN DE SCHEPPING, en onze inzet daartoe gezien vanuit de evangelische boodschap) willen we in dit nummer van ons werkcahier wat meer informatie geven over deze verklaringen.

ACCRA'S APPEL

In augustus 2004 aanvaardde de 24ste Assemblee van de Wereldbond van Hervormde en Gereformeerde Kerken (WARC), in Accra (Ghana), een verklaring over de economie en de schepping. In deze 'Accra Verklaring' riep de Assemblee de lidkerken op om op een structurele wijze te werken aan de problemen van armoede, aantasting van het milieu en aantasting van de menselijke waardigheid. Deze verklaring kwam niet uit de lucht vallen.

Vanaf 1995 is er in WARCverband gesproken over dit onderwerp en in veel regionale consultaties is de 'Accra Verklaring' voorbereid. Het proces was gericht om te komen tot een belijdenis van het geloofsstandpunt van de lidkerken op het terrein van gerechtigheid en heelheid van de schepping.

(De voorbereiding verliep onder 't motto: GETUIGEN TOT GERECHTIGHEID.)

De kern van de Accra Verklaring is:

"De huidige economische wereldorde - die de armen uitsluit en de aarde plundert - is fundamenteel in strijd met het christelijk geloof. De integriteit van ons geloof staat op het spel wanneer we als kerken hierover blijven zwijgen".

De Accra Verklaring gebruikt hier en daar ongenueanceerde taal:

"Het immense lijden van velen in deze tijd is een vorm van onderdrukking in deze schandalige wereld, die mede wordt veroorzaakt door de heersende zgn. neoliberale ideologie. Een ideologie van onbeperkte concurrentie, van opeenstapeling van rijkdommen en kapitaalspeculatie en van een kijk op particulier eigendom als zou daar geen enkele sociale verplichting bij horen...."

Wij verwerpen de hedendaagse wereldeconomische orde die het wereldwijde neoliberale marktsysteem ons opdringt, evenals het weeldebelust consumentisme van onze tijd dat steunt op hebzucht en zelfzucht, inherente eigenschappen van datzelfde marktsysteem, waarvoor zogenaamd geen alternatief zou zijn....."

Verder worden de massale milieuvernietiging van nu met haar kaalslag van tropische wouden, de overbevissing van vele zeeën en het afsterven van vele diersoorten gelaakt als een direct gevolg van de politiek van onbeperkte groei die rijke landen nog steeds voorstaan."

Deze harde tekst komt uit een vergadering van grotendeels 'Zuidelijke' kerkleden, die dagelijks om zich heen mensen uit hun eigen kerk zien lijden. Mensen sterven aan allerlei ziekten, vooral kinderen sterven aan honger. Ze zien dat terecht als een vorm van onrecht. Zij weten dat het jaarlijks inkomen van de rijkste 1% van de wereldbevolking gelijk is aan dat van de armste 57%. Zij ervaren dat dagelijks 24.000 mensen sterven door armoede en verkeerde voeding. Zij weten dat er meer geld van zuid naar noord gaat voor schuldaflossing dan dat er hulpgeld van noord naar zuid komt.

De integriteit van ons geloof staat op het spel als we als kerken hierover zwijgen en ons niet verzetten tegen het onrecht dat de armen in het zuiden wordt aangedaan door ons economisch systeem. De huidige economische orde accepteren als het meest haalbare wat betreft sociale rechtvaardigheid en heil van de schepping, wordt beschouwd als een daad van ongeloof.

De Accra Verklaring vraagt de lidkerken een antwoord te formuleren vanuit hun eigen situatie en hun eigen verantwoordelijkheid. De Verklaring roept hen op om zich te bezinnen op hun eigen aandeel in de problematiek en op de mogelijkheden om mens en milieu weer terug te plaatsen in het hart van hun menselijk handelen. Het geeft mogelijkheden tot omkeer, die verder gaan en van een ander gehalte zijn dan economische hervormingen.

Bij deze omkeer kunnen we ons laten inspireren door ons geloof.

Het hart van de Verklaring is een soort geloofsbelijdenis, waarin duidelijk wordt aangegeven wat tegen het geloof ingaat:

"Daarom verwerpen wij:

- 1. De huidige economische wereldorde en systemen van uitsluiting van kwetsbare mensen en de vernietiging van de schepping.*
- 2. Buitensporig consumentisme, wedijverende hebzucht en het egoïsme van de neoliberale wereldmarkt.*
- 3. Ongebreidelde opeenstapeling van rijkdom en onbeperkte groei.*
- 4. Iedere ideologie of economisch regiem dat winst boven mensen en natuur laat gaan en dat de gaven van God, die bedoeld zijn voor iedereen, privatiseert.*
- 5. Iedere theologie, die beweert dat God alleen met de rijken is en dat armoede een fout is van de armen; iedere theologie die niet opkomt tegen onrechtvaardige relaties, die menselijke belangen boven de natuur laat gaan.*

6. *Iedere kerkelijke leer of praktijk, die de armen en de zorg voor de schepping niet tot haar opdracht rekent en die mistoestanden goedkeurt."*

De verklaring is van augustus 2004 en in Nederland is er na die tijd wel enig commentaar geweest, maar alleen binnen de beperkte groep van de 'Kenners van de problematiek'.

Het grootste bezwaar van sommigen is wel dat de Accra Verklaring alle schuld van armoede, aantasting van het milieu en aantasting van de menselijke waardigheid legt bij het neoliberale economische systeem van deze tijd (de neoliberale wereldmarkt).

De suggestie van Accra dat er een boze macht in de wereld werkzaam is, die probeert zoveel mogelijk economische macht te grijpen ten koste van de zwakkeren wordt niet realistisch genoemd. Hoewel de deelnemers in Accra ook wel andere factoren noemden die verantwoordelijk zijn voor de huidige onrechtvaardige situatie, worden die in de Accra Verklaring niet meer genoemd: bijv. gebrekkige bestuurscultuur in veel zuidelijke landen, corruptie, de enorme kloof tussen rijk en arm (juist in de arme landen) en culturele belemmeringen voor samen delen.

Door deze eenzijdige stellingname gaat de verklaring voorbij aan de complexiteit van de wereld economie die ook bepaald wordt door klimaat (warmte belemmert werken en bevordert ziekten), culturele en religieuze waarden (arbeidsethos), politieke stabiliteit, corruptie etc.

Desalniettemin geven veel critici toe dat het appèl wel blijft staan. De westerse wereld moet mee helpen er alles aan te doen om de armoede te bestrijden, en het is de verantwoording van de kerken op te roepen tot gerechtigheid en samen delen.

De PKN (Protestantse Kerk in Nederland) liet een gespreksnotitie opstellen over deze kwestie om te bespreken tijdens haar synode van november 2005.

Daarover in het volgende artikel.

(De 'AccraVerklaring' van 8 blz. is verkrijgbaar bij Piet van Mensvoort en is ook te vinden op het internet.

Zoek: "Verklaring van Accra")

GESPREKSNOTITIE OVER GELOOF EN ECONOMIE

Naar aanleiding van de 'Verklaring van Accra' maakte de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland een notitie die ter bespreking werd aangeboden aan de Generale Synode van de PKN.

De conclusie van de Generale Synode luidde (24 nov. 2005):

"Wij moeten gehoor geven aan het dringende appèl van de kerken uit het Zuiden op het rijke Noorden om te streven naar STRUCTURELE VERANDERINGEN in het huidige economische systeem, waardoor zij van het Zuiden onevenredig zwaar worden getroffen.

Deze oproep vraagt om GELOOFSKEUZES, met als doel een andere manier van omgaan met de aarde en met elkaar.

Die keuzes moeten het uitgangspunt worden voor gesprekken in kerkelijke gemeenten, met de overheid en met andere relevante organisaties over de mogelijkheden toe te werken naar EEN ANDERE ECONOMISCHE WERELDDORDE."

In de discussie tijdens de Synode viel hier en daar de twijfel te bespeuren of de kerk wel uitspraken kan en mag doen over de economische problematiek. Toch kwamen de synodeleden tot de conclusie dat spreken over 'GELOOF EN ECONOMIE' wel degelijk een taak van de kerk is. De kerk hoeft geen alternatief economisch systeem te bedenken, daartoe is zij niet uitgerust, maar op basis van het geloof valt genoeg te zeggen over de economische problematiek. Tegelijkertijd heeft de discussie ook consequenties voor ieders persoonlijk leven en handelen. Concrete plannen en ondersteunend materiaal kunnen de kerkleden helpen om hun eigen keuzes te maken.

DE INHOUD VAN DE GESPREKSNOTIE

1. Inleiding

De Accra Verklaring doet een dringende oproep aan de lidkerken om een keuze te maken voor het verbeteren van het lot van de armen en voor het tegengaan van een verdere aanslag op Gods schepping.

Economie en geloof is een thema dat vraagt om diepgaande betrokkenheid van kerken en kerkleden. Het kan en mag niet blijven bij woorden en verdieping, maar moet zich vanuit die verdieping vertalen in nieuwe vormen van samenleven en gedragsverandering. Daarvoor zijn 'n uitgewerkte strategie en 'n zorgvuldige communicatie nodig.

2. Economische globalisering

Hier wordt beknopt de economische context van vandaag geschetst, zoals die doorwerkt in ontwikkelingslanden en in een rijk land als Nederland. Een goed stuk over de economische globalisering met goede voorbeelden.

Volgens een rapport van UNDP (2005) neemt de armoede in Afrika duidelijk toe. Volgens een rapport van de Wereldbank (2005) helpt Vrijhandel veel meer de grotere producerende ondernemingen dan de armoedebestrijding in de ontwikkelingslanden.

STANDPUNTBEPALING:

"In de huidige neoliberale globalisering worden honderden miljoenen mensen uitgesloten. De opdracht van de kerk is om dat niet te laten gebeuren.

We weten niet met welk economisch model het beste resultaat kan worden bereikt, maar we weten wel dat er nu mensen lijden en dat we dat als christenen niet mogen laten gebeuren.

We wijzen alle modellen af die zich op de korte termijn niet op de huidige slachtoffers richten."

3. Theologische Bezinning

Geeft een korte en zeker niet uitputtende reflectie op deze situatie van economische overheersing.

In het licht van het begrip "gerechtigheid" is de verdeling van de materiële middelen pas "recht" te noemen wanneer niemand in de gemeenschap te kort komt. IJkpunten voor deze rechte verdeling zijn degenen die de meest afhankelijke en daarmee meest kwetsbare positie innemen: de weduwe, de wees en de vreemdeling. Komen deze iets te kort dan is de gemeenschap gewond en daarmee de gerechtigheid geschonden.

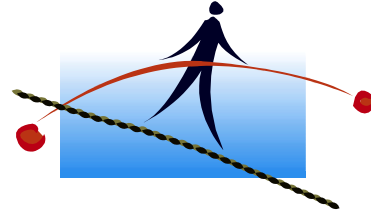
ROL VAN DE KERKEN:

Kerken hebben een rol met betrekking tot de zin die mensen geven aan hun economische participatie. Zij spelen een rol bij het in stand houden, ontwikkelen en veranderen van de waarden en waarde-patronen, die richting geven aan het leven en werken van mensen.

Mensen, ook gelovige mensen, maken hun keuzes in de samenleving onder invloed van tal van waarden. Door middel van die keuzes geven we onze samenleving vorm.

We moeten ons afvragen wat het verlangen naar Gods Rijk vandaag de dag inhoudt en wat voor keuzes daaruit voortvloeien met betrekking tot onze deelname aan de economie.

Hoe serieus nemen we onze geloofswaarden in het leven en werken van elke dag?

4. Handelingsperspectieven

WAT KUNNEN "WE" IN DE PRAKTIJK DOEN ?

Dit hoofdstuk geeft mogelijkheden van handelen aan voor de landelijke kerk, voor gemeenten en voor kerkleden, en 'n voorstel voor het voeren van 'n geloofsgesprek over het thema Geloof en Economie in de gemeenten.

PRAKTISCHE WENKEN VOOR HET GELOOFSGESPREK:

- Probeer aan te geven op welke terreinen de keuzes die mensen maken invloed kunnen hebben. Het gaat om persoonlijke keuzes in de persoonlijke levenssfeer. Houdt het bij een open uitwisseling van ideeën. Praat mensen geen schuldgevoel aan als zij niet tot een geschikte keuze komen.
 - Belangrijke stappen bij het proces van ommekeer zijn:
 - . De bereidheid om het hele proces door te maken: zelfreflectie en vervolgens tot beter inzicht komen en uiteindelijk kiezen voor een andere koers.
 - . Toegeven dat we zelf ook meespelen in de huidige economie, die ten koste gaat van de armen.
 - . Het uitwerken van een agenda van concrete en geloofwaardige maatregelen en alternatieven in de samenleving op basis van de twee vorige stappen.
- Bijv.: Bewust consumeren van lokale duurzaam geproduceerde goederen, van eerlijk geproduceerde en verhandelde producten uit het Zuiden.
Besparing van energie en grondstoffen.
Keuzes zichtbaar maken en uitdragen.
Deelnemen aan het maatschappelijk debat.

De Gespreksnotitie bevat naast deze hoofdstukken nog zes bijlagen.

COMMENTAAR

Binnen de Protestantse Kerk in Nederland is er nogal wat commentaar op de stellingname van de Synode. Met name de uitspraak dat wie zich niet verzet tegen het huidige economische systeem een daad van ongeloof pleegt, roept weerstand op. De kerk begeeft zich hiermee op politiek terrein en zij tast de gewetensvrijheid van de individuele gelovigen aan.

Men zegt verder dat in deze notitie een karikatuur gegeven wordt van de neoliberale economie. Men bekritiseert die economie zoals die nu functioneert met veel beschermende maatregelen van de rijke landen. Maar het systeem zoals het nu functioneert heeft niet veel van doen met echte vrijhandel. Zet iemand die zich inzet voor de neoliberale economie dus niet als een zondaar aan de kant. Neoliberalen kunnen goede leden zijn van de kerk.

Er zijn geen westerse overheden die het belang van mensen ondergeschikt willen maken aan de economische orde. En ook velen, die het huidige economische systeem ondersteunen willen dat niet.

Ook de algemene oproep tot een nieuwe levensstijl en een verantwoord consumptie patroon krijgt commentaar omdat zoals men zegt "sommigen van ons al moeten passen en meten om rond te komen. Zij kiezen niet voor een sober consumptie patroon, zij zijn er toe gedwongen". (Maar er zijn genoeg kerkleden die meer dan genoeg hebben en die echt wél op hun consumptiepatroon mogen letten. red.)

Bovendien zegt men: mensen worden opgeroepen om iets te veranderen aan zaken die zij niet in de hand hebben. Zo praat men mensen een schuldbesef aan.

CRISIS: Het lijkt erop dat deze commentatoren de notitie niet goed gelezen hebben. De notitie erkent de naar voren gebrachte bezwaren en stelt ook heel uitdrukkelijk geen alternatief voor handen te hebben als economisch model. Alle modellen die kwalijke gevolgen hebben voor de armen worden afgewezen. Mensen worden opgeroepen, naar vermogen, consumptie patronen te veranderen; als ook om deel te nemen aan het maatschappelijk debat om invloed uit te oefenen op politici en landsbestuur.

De basisstelling van de notitie is wel: EEN CHRISTEN BERUST NIET IN ONRECHT. Het gaat om een GELOOFSGETUIGENIS tegen armoede en onrecht op wereldschaal.

Misschien is een terecht bezwaar dat Accra zich afzet tegen het neoliberale economische systeem zoals het nu in feite functioneert, maar de verdedigers van het systeem geven graag toe dat het systeem nu nog niet voldoende vrijhandel biedt, bijv. Amerika beschermt zijn katoenboeren met subsidies ten koste van de katoenboeren van Afrika. Dat gaat tegen de regels van vrijhandel in en dus tegen de spelregels van de neoliberale economie.

Er zijn echter veel mensen die toegeven dat het in stand houden van handelsbarrières, zoals dat nu gebeurt, de armen armer maakt, maar dat ook volledige vrijhandel vooral de multinationals en de rijke landen zal bevoordelen en dat de armen in de arme landen er steeds verder op achteruit zullen gaan. De rijken zullen zich meer bekommeren om het zelf nog rijker worden dan om het ondersteunen van de armen. Het ideaal van het liberalisme: IEDER MENS DRAAGT BIJ EN ZORGT ZO VOOR DIEGENEN DIE NIET VOOR ZICHZELF KUNNEN ZORGEN blijkt in de praktijk niet te werken. In Nederland niet en al helemaal niet op wereldschaal.

(De gespreksnotitie van 52 blz. is verkrijgbaar bij Piet van Mensvoort, en is ook te vinden op internet).

WIJ MOGEN ONZE MOND NIET HOUDEN

In Trouw van 28 dec. 2005 gaat Dr. Bas Plaisier, scriba – secretaris – van de Generale Synode van de PKN, in op de commentaren die er gekomen zijn van mensen die de ondersteuning van de PKN Synode voor de Accra Verklaring afwijzen.

Hij geeft aan dat alleen zeggen dat het huidige neoliberale systeem het minst slechte is, dit systeem niet rechtvaardigt. Zeggen dat niemand persoonlijk verantwoordelijk is voor het systeem en dat niemand het belang van mensen ondergeschikt wil maken aan de economische orde lost niets op. Het probleem bestaat heel duidelijk: het systeem leidt tot armoede van velen, de overconsumptie bedreigt de aarde en haar bewoners. Dr. Plaisir zegt duidelijk: De verhoudingen zijn zoek, het gaat verkeerd momenteel.

En dát is precies waar de kerken aandacht voor vragen. Niet door schuldigen aan te wijzen, niet door het ene politieke of economische systeem boven het andere te verkiezen, maar gewoon door aandacht te vragen voor het behoud van de schepping en voor de mensen die op grote schaal in de knel zijn gekomen.

Het huidige systeem maakt slachtoffers. Wij kunnen wel degelijk keuzes maken die minder schadelijk zijn voor het milieu en die meer recht doen aan de uitgangspunten van eerlijke handel.

(zie gespreksnotitie nummer 4 op pagina 9)

Het gaat hierbij niet over inperking van gewetensvrijheid, maar om een appèl op ons weten en geweten, op ons denken en ons doen.

De kerk spreekt daarop de politiek aan en ook de economische wereld, de plaatselijke kerken en de kerkleden.

Een christen berust niet in onrecht en vernietiging van de schepping.

Hoe kerkleden het appèl invullen bepalen ze zelf. De Synode schrijft niets voor en al helemaal niet welke politieke partij de voorkeur verdient.

Kan de Accra Verklaring onze keuze voor een politieke partij beïnvloeden?

Dr. Plaisier schrijft duidelijk dat de Synode niet wil voorschrijven welke politieke partij voorkeur verdient. Men kan lid zijn van de VVD én kerklid van de PKN.

Toch lijkt mij dat de VVD-ers zich terecht aangesproken voelen door de verklaring dat wie zich niet verzet tegen het huidige economische systeem een daad van ongeloof pleegt.

Mij lijkt dat de CDA-ers zich eveneens aangesproken mogen voelen. Onze regering verzet zich niet tegen het neoliberale systeem. Ook de armoede in eigen land wordt geaccepteerd (en gebagatelliseerd door enkele CDA ministers). Iemand schreef in Trouw: "Wie de Accra Verklaring ondersteunt staat politiek gezien links van de SP". Onze medebroeder Sjef van Tilborg schreef 25 of 30 jaar geleden: "evangelisch gezien staat de communistische partij het dichtst bij de evangelische waarden".

Persoonlijk denk ik dat de Christen Unie heel wat beter politieke inhoud probeert te geven aan de evangelische waarden dan het CDA. "Een christen berust niet in onrecht en vernietiging van de schepping." Ik wil natuurlijk helemaal niet voorschrijven welke politieke partij de voorkeur verdient. Maar het lijkt zinnig dat iedereen zichzelf de vraag wel stelt en daarbij de problemen, die in de Accra Verklaring aangegeven worden, laat mee wegen.

P. van Mensvoort

DE AGAPE VERKLARING EN DE ASSEMBLEE VAN DE WERELDRAAD VAN KERKEN

1. De Wereldraad van Kerken

In 1948 is de Wereldraad van kerken opgericht als een permanent orgaan voor samenwerking van alle christelijke kerken.

Momenteel zijn er 347 lidkerken afkomstig uit meer dan 120 landen. Zij vertegenwoordigen samen ongeveer 500 miljoen christenen, waarvan het merendeel op het zuidelijk halfrond woont.

De Orthodoxe Kerken zijn lid, de Anglicaanse Kerk ook, evenals de Oud-Katholieke Kerk en Kerken voortgekomen uit de Reformatie van Luther en Calvijn. De katholieke kerk is geen lid van de Wereldraad van Kerken, maar wel nauw betrokken bij het werk van de Wereldraad.

De meeste evangelische- en pinksterkerken, die vooral op het zuidelijk halfrond groeien als kool, houden zich afzijdig.

Om de zeven jaar wordt er een Assemblee gehouden waaraan vertegenwoordigers van alle lidkerken deelnemen.

Van 14 tot 23 februari 2006 werd de negende Assemblee van de Wereldraad van kerken gehouden in Porto Alegre in Brazilië.

2. Voorbereiding van de negende Assemblee

Het hoofdthema van de Assemblee was: Gods omvormend handelen, de redding van onze wereld. Op basis van dit thema werden verschillende voorbereidende rapporten opgesteld. Het resultaat was een twintigtal studies en consultaties waaruit de Agape Verklaring was samengesteld, die werd aangeboden aan de 9de Assemblee in Porto Alegre.

De Wereldraad van kerken startte in 1998 het *Agape*-proces: **A**lternative **G**lobalization **A**dressing **P**eoples and **E**arth. Cfr. De Anders-Globalisten. (*Het woord Agape past hier heel goed, het betekent in het Grieks: Gods overweldigende liefde voor mensen.*)

Het document roept op tot een economie van het leven en vertaalt dat in gerechtigheid en delen, in rechtvaardige handel, in rechtvaardig omgaan met geld en in omvormend handelen waarin onder andere milieu en solidariteit naar boven komen. Het document eindigt met vier statements, waarover in Porto Alegre het akkoord van de lidkerken gevraagd zou worden. De statements hadden dezelfde achtergrond als het Accra Appel, maar waren veel voorzichtiger geformuleerd.

Het Vierde Statement luidt als volgt:

Wij beseffen dat het omvormingsproces naar een manier van omgaan met mens en schepping, die de heelheid van de schepping voorop stelt en recht doet aan alle mensen, aan de kerken vraagt om verantwoording af te leggen naar de slachtoffers van het project van neoliberale globalisering. Hun stemmen en ervaringen moeten bepalen hoe wij dit project in het licht van het Evangelie zien en beoordelen. Dit betekent dat wij als kerken van verschillende regio's ook naar elkaar toe verantwoording afleggen en dat degenen die zich dichter bij het machtscentrum bevinden in hun leven allereerst uitgaan van hun betrokkenheid met hun zusters en broeders, die lijden en onderdrukt worden.

3. De negende Assemblée

In Porto Alegre waren ongeveer 5000 vertegenwoordigers van de verschillende lidkerken: vrouwen en mannen, jongeren en ouderen, merendeels mensen uit het zuidelijk halfrond.

(De katholieke kerk was aanwezig met een delegatie van 18 personen – Kardinaal Walter Kasper las een brief voor van Paus Benedictus XVI).

Belangrijke onderwerpen voor de bijeenkomst in Porto Alegre waren:

A. EEN NIEUWE VORM VAN BESLUITEN NEMEN

In februari 2005 heeft het Centrale Comité van de Wereldraad het voorstel van een speciale commissie aangenomen om het principe van besluiten nemen bij meerderheid af te schaffen en *voortaan beslissingen te nemen volgens het consensus model*. Dit was met name om de orthodoxe kerken het gevoel te geven dat zij er ook bij hoorden, heel dikwijls hadden zij bij stemmingen een minderheids-standpunt, zodat hun mening verder niet gehonoreerd werd.

In de praktijk was men vooral bang dat iedere deelnemer een vetorecht zou hebben. Dit is ondervangen. Uitgangspunt is: iedereen heeft het recht om gehoord te worden en iedereen heeft de plicht om te luisteren naar wat de ander naar voren brengt. Er kan best nog wel eens een minderheidsstandpunt zijn, want een meerderheid van 85% van de

delegatieleden kan nog steeds een stemming aanvragen. De voorstanders van het minderheidsstandpunt hebben dan de gelegenheid de vergadering de mogelijkheid te geven een beslissing te nemen.

B. HET BELANG VAN JONGEREN

Vóór de Assemblee was vanuit het Centraal Comité erg de nadruk gelegd op het belang van jongeren. De inbreng van jongeren zou een belangrijk gegeven worden tijdens de Assemblee. Voor de jongeren, die met die hoop naar Porto Alegre kwamen, is het op een teleurstelling uitgelopen. Zij werden nauwelijks gehoord.

In het nieuwe Centraal Comité zitten slechts 15 % jongeren en geen 25%, zoals beloofd was.

De jongeren stelden voor om tot een "jongerenorgaan" te komen binnen de Wereldraad om de stem van de jongeren naar voren te kunnen brengen. De tekst van hun voorstel, waaraan zij lang hadden gewerkt, werd weliswaar aanvaard, maar zonder gesprek erover, zonder uitleg te kunnen geven. Meer in de trant van: geef die kinderen vlug hun zin, maar besteed er geen tijd aan. Veel jongeren voelden zich gefrustreerd hierover.

C. DE EENHEID VAN ALLE CHRISTENEN

Vóór de Assemblee was de belofte uitgesproken dat er nieuwe stappen gezet zouden worden bij de zoektocht naar de eenheid van alle christenen. De Raad zou werken naar een bredere samenstelling, die ruimte biedt aan oecumenische partners, die nog buiten staan. Een Oecumenisch Forum waaraan ook de rooms-katholieken, de evangelische beweging en de pinksterkerken zouden meedoen. In feite is er geen enkele handreiking geweest naar groepen uit de pinkstergemeenten, terwijl er voldoende pinkstergroepen zijn, die binnen de diversiteit van de Wereldraad zouden passen (men schat dat momenteel een op de vier christenen tot een pinkstergemeente behoort, en dat aantal wordt snel groter).

D. DE ARMOEDE IN DE WERELD

Vóór de Assemblee was aangekondigd dat de Agape Verklaring over de armoede in de wereld een van de hoofdonderwerpen van de Assemblee zou worden. Dit gebeurde uiteindelijk niet (cfr. Punt 4, op de volgende bladzijde).

E. DE SLOTVERKLARING VAN DE NEGENDE ASSEMBLEE

Een Assemblee waar zoveel verschillende ideeën en meningen naar voren komen kan niet zo gemakkelijk een slotverklaring formuleren waar iedereen achter kan staan.

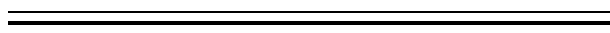
Daarom werd gekozen voor de vorm van een lang gebed dat door iedereen gebeden kon worden. Het thema van het slotgebed was: "God, in uw genade, verander de wereld".

4. De Agape Verklaring tijdens de negende Assemblee

Het rapport was een van de hete hangijzers. De presentatie tijdens de Assemblee was niet optimaal en uiteindelijk besloot de leiding van de Assemblee om het document niet ter consensus voor te leggen, maar het onderwerp ervan de komende jaren verder uit te laten werken in kleine commissies. Daar zal men proberen de Agape Verklaring een "dynamische uitwerking" te geven met concrete oplossingen voor het armoedeprobleem.

Bob Goudzwaard, die zich op verzoek van de Wereldraad met het Agape rapport bezighoudt, was gelukkig met dit uitstel. De Accra Verklaring heeft zoveel losgemaakt aan reacties, dat dit Agape rapport nooit zou zijn geaccepteerd zonder veel veranderingen die de kern van het verhaal zouden aantasten. Het zou niet gemakkelijk geweest zijn een consensus te bereiken, ook niet in een afgezwakte vorm. De verschillende kerken staan in deze te duidelijk tegenover elkaar. Met name de orthodoxen hebben erg veel kritiek op de "linkse" maatschappij kritiek, die heel dikwijls op de agenda van de Wereldraadvergaderingen staat.

Goudzwaard zegt: "Het wordt nu afwachten waar de commissies de komende jaren mee gaan komen".

Bij een enquête over het nieuwe zorgstelsel was de meerderheid van de Nederlandse bevolking tegen.

Er werd gekeken naar de politieke voorkeur van de ondervraagden: van bijna alle politieke partijen was de meerderheid tegen, alleen van de CDA-stemmers was de meerheid voor. . . .

Zou dat komen omdat er meer CDA-kiezers zijn die stemmen, zonder zich af te vragen wat voor de bevolking het beste is ?

De "in-blind-vertrouwen"-stemmers dus.

